

tečnost, že nájemní smlouva přestala, sama o sobě zrušujícího účinku na nárok, třeba ovšem ve sporu vystupuje bývalý nájemce nebo pronájemce. Tak je tomu také v souzeném případě. Nechť žalobkyně z jakéhokoli důvodu ustala v podnikové činnosti, nemělo to samo o sobě hmotněprávního účinku na její nárok na náhradu škody a ovšem ani účinku na její procesněprávní nárok žalobní a na její aktivní legitimaci v příčině žaloby o náhradu. Protože se pak nižší soudy zamítají žalobu opřely jediné o to, že žalobkyni upíraly žalobní právo jenom proto, že již není podnikatelem — soutěžitelem, a když tento důvod podle toho, co bylo nahoře uvedeno, nelze uznati za správný, bylo jejich rozsudky zrušiti a věc k dalšímu jednání vrátiti soudu procesnímu (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 15687.

Ustanovení § 158 c. ř. s. jest užiti i na právnické osoby. Nastal-li zánik spolku teprve za sporu a byl-li spolek zastoupen ve sporu advokátem nebo (v neadvokátském sporu) jinou osobou vykázanou procesní plnou mocí, nepřestává býti spolek stranou v rozepři.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1936, R I 183/36.)

Srovn. Sb. n. s. čís. 14634.

Ve sporu o zaplacení určité pohledávky proti žalovanému spolku uznal p r v ý s o u d podle žaloby. O d v o l a c í s o u d na odvolání zrušil rozsudek prvního soudu pro zmatečnost proto, že žalovaný spolek (odvolatel) za sporu zanikl.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaného spolku rozhodl nehledě k důvodům, z nichž zrušil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekurs je považovati za přípustný, poněvadž z důvodů napadeného usnesení plyne, že odvolací soud, jenž zrušil rozsudek prvního soudu jako zmatečný, zamýšlel žalobu odmítnouti, ač to proti předpisu § 478, odst. 1 c. ř. s. nevyslovil. Jde tu tedy o usnesení odvolacího soudu podle § 519 č. 2 c. ř. s. Ve věci samé je recurs odůvodněný. Není sporu o tom, že žalovaný spolek v době podání žaloby právně existoval a že je ve sporu zastoupen advokátem, který byl k zastupování zmocněn plnou mocí, podepsanou předsedou a zapisovatelem spolku. Teprve při posledním ústním jednání, konaném v první stolici dne 26. června 1935, přednesl právní zástupce žalovaného spolku, že ze spolku vystoupilo (t. j. za sporu) mnoho členů, takže jejich počet klesl pod devět, což mělo podle § 11 stanov spolku za následek jeho zánik, který byl také předsedou spolku oznámen policejnímu ředitelství v L., a spolkové jmění bylo odevzdáno obecnímu úřadu v R. První soud rozhodl o žalobě me-

ritorně a uvedl ve svém rozsudku, že nemohl vysloviti zmatečnost řízení podle §§ 6 a 7 c. ř. c. pro nedostatek procesní způsobilosti žalovaného spolku po případě jeho způsobilosti býti stranou, ježto podle § 26 spolkového zákona nastává dobrovolný zánik spolku, jestliže předsednictvo o tom podá zprávu zemského úřadu a zánik se uveřejní v Úředním listě, což se v souzeném případě nestalo. Mimo to nemohlo prý nabídnutými důkazy ani býti prokázáno, že nastal zánik spolku pro nedostatek potřebného počtu členstva. Odvolací soud na odvolání žalovaného spolku zrušil rozsudek prvního soudu jako zmatečný maje za to, že klesl-li ve smyslu § 11 stanov počet členů spolku pod devět, zaniká spolek již tímto okamžikem, poněvadž nemá již svého výboru, který podle § 9 stanov sestává z devíti členů, a nemá proto orgánu, kterým by mohl projevovati svou vůli a jednati s právními účinky. Oznámení zemskému úřadu není rázu konstitutivního, t. j. takového, jímž by teprve nastal zánik spolku, nýbrž slouží jen účelům evidenčním. Zanikl-li však spolek, nepozbyl jen své způsobilosti procesní, nýbrž i způsobilosti býti stranou, a proto prý nelze použití ustanovení § 158 c. ř. s. Rozešel-li se spolek dříve, než byl vydán rozsudek prvního soudu, a rozejití to bylo prvnímu soudu známo dříve, než vydal rozsudek, je prý rozsudek zmatečný, ježto odsuzuje k plnění právní subjekt již neexistující. Těmto úvahám bylo by lze přisvědčiti, kdyby byl spolek zanikl před podáním žaloby, neboť tím by byl pozbyl způsobilosti vystupovati jako strana ve sporu (§ 1 c. ř. s.). Ale v souzeném případě nastal zánik spolku a tím i ztráta procesní způsobilosti až po podání žaloby proti spolku za řízení v první stolici. Pro takovýto případ platí ustanovení § 158 c. ř. s., že pozbude-li strana během sporu procesní způsobilosti, nebo zemřel-li zákonný zastupce některé strany, nebo zanikne-li jeho právo k zastupování, aniž se strana stala způsobilou k procesu, přeruší se řízení, ale jen tenkrát, když strana není zastoupena advokátem ani jinou osobou opatřenou procesní plnou mocí. Toto ustanovení nerozlišuje, zda jde o osobu fyzickou či právnickou. Zákonné zastoupení právnické osoby také přestává, zanikne-li právnická osoba za sporu, neboť tím přestává funkce představenstva a ostatních jejích orgánů. Řízení se v tomto případě přeruší. Ale přerušeni nenastane a ve sporu se tedy pokračuje, je-li právnická osoba zastoupena advokátem, nebo v řízení, v němž není předepsáno nucené zastupování advokátem, jinou osobou opatřenou procesní plnou mocí. Procesní plná moc není zánikem právnické osoby dotčena, neboť v této otázce nerozhoduje ustanovení § 1023 obč. zák., nýbrž platí tu obdobou předpisy práva procesního, a to ustanovení § 35 c. ř. s. (srv. rozhodnutí čis. 14634 Sb. n. s.). Úmyslem zákona jest, aby byl odpůrce takové právnické osoby chráněn ve svých právech, a by bylo zajištěno pokračování ve sporu. Právnická osoba nepřestává však ani v tomto případě býti stranou v rozepři; dokud je tu jmění, nebo dokud jsou tu alespoň dluhy, zůstává nositelkou tohoto jmění, i když pozbyla všech svých ostatních práv a svého zákonného zastoupení (srv. Neumannův Komentář k § 158 c. ř. s.). Že žalovaný spolek v tomto smyslu ještě trvá jako procesní strana, o tom svědčí i to, že podal svým

právním zástupcem, vykázaným řádnou plnou mocí, z rozsudku prvního soudu odvolání, které odvolací soud přijal a položil za základ svému rozhodnutí, čímž dal sám najevo, že pokládá spolek ještě za právní podmět oprávněný k procesním úkonům. Zrušiv rozsudek prvního soudu pro zmatečnost odvolací soud tudíž pochybil.

Čís. 15688.

K výkladu § 10 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n.

O zrušení domovnického poměru výpovědi platí z předpisů §§ 560 a násl. c. ř. s. jen předpisy týkající se výpovědní lhůty a řízení o námitkách.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1936, Rv I 2723/36.)

Prv ý s o u d zrušil soudní výpověď z domovnického poměru naturálního bytu danou žalovaným, odvolací soud ji ponechal v účinnosti. D ů v o d y: Prvý soud neposoudil věc správně, má-li za to, že soudní výpověď daná žalovaným musí obsahovati náležitosti § 562 c. ř. s., t. j. mimo jiné návrh na příkaz k odevzdání najatého předmětu aneb k podání námitek proti výpovědi. Smlouva domovnická jest smlouvou služební s nárokem na bezplatný byt (arg. § 18 zák. čís. 82 a 1920), kdežto ustanovení § 562 c. ř. s. má na mysli jen smlouvy nájemní. O námitkách proti výpovědi domovnického poměru se jedná podle odst. 2 § 10 cit. zák. podle obdoby řízení nájemního, z čehož nelze vyvozovati, ježto nejde o nájemní smlouvu, pokud jde o domovnický byt, že by na poměr domovnický bylo lze použítí ustanovení civilního řádu soudního (6. části, 3. oddílu). Není proto zapotřebí, aby výpověď z bytu domovnického měla všechny náležitosti požadované ustanovením § 562 c. ř. s., když ji podle tohoto ustanovení nelze zrušiti, a postačí, vyhovuje-li výpověď náležitostem výpovědi ze smlouvy služební. Že by výpověď v tom směru nevyhovovala, žalovaní nenamítali.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně. Že smlouva domovnická je smlouvou služební, je vyjádřeno v zákoně č. 82/20 Sb. z. a n., který mluví v § 1 o »pracovním poměru domovnickém« a v §§ 8, 9 hledí k domovnickému bytu jako k části platu. Nemůže tudíž smlouva domovnická ani z části, pokud jde o domovnický byt, býti též smlouvou nájemní (Sb. n. s. 14332), na kterouž se vztahuje předpis § 562 c. ř. s. Opak nelze vyvoditi ani z doslovu § 10 zák. č. 82/20 Sb. z. a n., »že domovnický poměr může býti zrušen výpovědí na čtvrt roku předem v obvyklých lhůtách pro nájmy, nebyla-li smluvna lhůta delší, že výpověď může býti dána soudně u okresního soudu, v jehož obvodu jest byt, nebo mimosoudně a že proti výpovědi lze podati do osmi dnů námitky u okresního soudu, o nichž se jedná a rozhoduje podle obdoby